

ALLE MENSEN TELLEN MEE

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen

1998-2002

Pamflet

Inleiding

- I. Burger en Bestuur
- II. Veiligheid en Openbare orde
- III. Economie en Werkgelegenheid
- IV. Woonlasten en Financieel beleid
- V. Leefomgeving
- VI. Volkshuisvesting, Stadsvernieuwing, R.O
- VII. Verkeer en Vervoer
- VIII. Welzijn en Armoede
- IX. Ouderen
- X. Migranten
- XI. Onderwijs, Cultuur en Sport
- XII. Volksgezondheid

Samenstelling programcommissie

Pamflet

Het CDA wil zich de komende vier jaar in Den Haag vooral inzetten voor de volgende acht punten:

Alle mensen tellen mee

- Enkele miljoenen reserveren voor een extra uitkering ieder jaar voor mensen die al enkele jaren op het minimum zitten.
- Ouderen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen.
- Maatschappelijk herstel voor mensen aan de rand van de samenleving.

Meer werk in Den Haag

- Ruim baan voor het Midden- en Kleinbedrijf.
- 100 Regels minder voor bedrijven en winkels.
- Extra ruimte voor kleinschalige bedrijfsterreinen.

Een veilig Den Haag

- Meer blauw op straat, met name 's-avonds en in het centrum.
- Bevordering van buurtinitiatieven ter vergroting van de veiligheid.
- Het aantal koffieshops wordt van 90 verder teruggebracht tot maximaal 20.

Woonlasten omlaag

- De OZB gaat de komende vier jaar jaarlijks met 5% omlaag.
- Geen extra strijpingen van overige tarieven.
- Het Rijk lost de oude schulden van Den Haag op.

De straat terug aan de mensen

- Forse boetes om straatvervuiling en verslonzing aan te pakken.
- Bestrijding van hinder door stank en geluid.
- Doorgaan met het oprichten van handhavingsteams.

Een leefbare stad

- Een betere spreiding van sociale woningbouw in de stad
- Duidelijke uitbreiding van groen in de stadswijken.
- Geen uitbreiding van grootschalige toeristische voorzieningen in Scheveningen.

Een betere bereikbaarheid

- Werk maken van goed openbaar vervoer, onder andere door Randstadrail.
- Meer doorgaande fietsroutes.
- Lagere parkeertarieven in de avonden en in het weekend in het centrum.

Een krachtig bestuur, dicht bij de burger

- Geen opdeling van de stad.
- Wel meer zeggenschap voor Scheveningen.
- Alle burgerzaken (zoals paspoorten, vergunningen, stadsreiniging) bij zogenoemde gemeentewinkels direct in de buurt.

Investeren in mensen en stad

- Behoud van de pluriformiteit van het onderwijs.
- Vanwege de zondagsrust beperking van de zondagopenstelling.
- Zorg voor de vele monumenten en historische plaatsen.

Inleiding

Waar het CDA voor staat...

Het CDA staat ervoor dat de samenleving niet verschaalt. Onderlinge betrokkenheid en zorg voor elkaar mogen niet aan de markt worden opgeofferd. Samen leven doe je niet alleen! Het Evangelie wijst de weg naar de christen-democratische bakens voor onze samenleving: gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap.

Den Haag is het waard om in te wonen en te werken. Zee, duinen en parken maken onze stad aantrekkelijk. Culturele voorzieningen, een historisch centrum met gevarieerde winkelstraten en internationale organisaties geven de Residentie een 'koninklijke' uitstraling. Er is de afgelopen jaren bovendien veel in gang gezet. Er wordt enorm geïnvesteerd in het centrum; de hoogwaardige, moderne werkgelegenheid rondom bijvoorbeeld de Utrechtse Baan groeit. Den Haag is de afgelopen jaren zelfbewuster, sterker geworden. Vanuit deze houding wil het CDA de komende vier jaar prioriteit geven aan het overbruggen van zichtbare en onzichtbare tweedelingen in de stad, bevordering van de werkgelegenheid en het tegengaan van vervuiling en onveiligheid.

Meer dan andere steden, is Den Haag een stad met twee gezichten. Er loopt een geografische scheidslijn door de stad tussen de "betere" wijken - met de meeste parken, ministeries en ambassades - en de "minder goede" buurten. Het CDA wil zich inzetten voor een Den Haag dat zowel "op het zand" als "op het veen" leefbaar is. Zo'n leefbare stad kan geen stad zijn met onoverbrugbare kloven. Dit programma is er voor bedoeld kloven te dichten en bruggen te bouwen.

Het gaat hierbij om direct zichtbare tweedelingen zoals die tussen arme en rijke Hagenaars, tussen ouderen en jongeren, werkenden en niet-werkenden, oorspronkelijke Hagenaars en nieuwkomers.

Er zijn echter ook minder zichtbare, meer abstracte, scheidslijnen. Zo ervaart de burger, zelfs op gemeentelijk niveau, een grote afstand tussen hem en het bestuur. Deze afstand blijkt wel uit het feit dat, hoewel de gemeente er veel moeite voordoet de burgers via inspraak bij het bestuur te betrekken, veel burgers het gevoel hebben dat er naar hen niet echt wordt geluisterd. Een andere scheidslijn, die bijna ongemerkt is ontstaan, is die tussen de binnen- en de buitenwereld ofwel het private en het publieke domein. Binnen hebben we het allemaal goed voor elkaar. Maar zodra we het portiek uitstappen of het tuinhekje achter ons sluiten, voelen we ons niet meer verantwoordelijk: de straat is letterlijk van niemand.

Dat zien we dagelijks aan vervuiling en verslonzing van de stad; we voelen ons vaak ook niet veilig in onze eigen stad.

Om kloven te dichten, bruggen te bouwen is in de eerste plaats een goed gemeentebestuur nodig. Een gemeentebestuur dat dicht bij de burgers staat en waarborgen schept voor echte inspraak. Een effectief bestuur ook; dat wil zeggen geen versnippering van bestuurskracht door opdeling van de stad in zogenaamde deelgemeenten. Den Haag heeft met zijn stadsdeelkantoren een veel betere manier gevonden om de dienstverlening aan het publiek te verbeteren. Op die weg willen we doorgaan, bijvoorbeeld door het inrichten van gemeentewinkels in winkelcentra.

Een krachtig bestuur kan zich optimaal inzetten voor het aan het werk helpen van zoveel mogelijk Hagenaars. De kloof tussen werkenden en niet-werkenden is de diepere oorzaak van zoveel andere problemen. Langdurige werkloosheid kan tot armoede leiden, tot spanningen tussen bevolkingsgroepen, tot maatschappelijke uitsluiting en zelfs tot crimineel gedrag. Dat er 36.000 Hagenaars aan de kant staan is voor het CDA onacceptabel. Een gezond economisch beleid is dan ook het beste sociale beleid dat de gemeente kan voeren.

Maar met een goed draaiende economie zijn we er nog niet. De laatste jaren hebben bewezen dat, ondanks een ongekende economische groei, er toch altijd groepen zullen zijn die niet zonder meer kunnen rondkomen. Het CDA vindt dat elk mens telt. Ook degenen die ogenschijnlijk geen productieve rol in onze samenleving (meer) kunnen spelen. Het kan hierbij gaan om ouderen, alleenstaande ouders en mensen die door allerlei oorzaken naar de rand van de samenleving zijn

gedrongen. Het CDA wil wat doen aan hun materiële noden, maar wil hen vooral laten zien dat elk van hen er wel degelijk toe doet.

Naast onze zorg voor individuen in de knel, is het CDA ook bezorgd om de leefbaarheid van straten en buurten. Om "de straat terug te geven aan de mensen" is een offensief tegen vervuiling en verslonzing en bestrijding van onveiligheid hard nodig: direct straffen van vervuilers en overtreders, meer reinigings- en handhavingsteams, extra blauw op straat, doorgaan met sluiting van coffeeshops. In een stad waar miljarden worden geïnvesteerd in nieuwe gebouwen, moeten ook de enkele miljoenen zijn te vinden die van Den Haag eindelijk een schone stad maken.

Met een krachtig bestuursapparaat, een sterke economie, speciale aandacht voor de zwakken in onze samenleving, en een offensief tegen vervuiling en onveiligheid wil het CDA in Den Haag aan de slag.

We willen de bruggen bouwen die Den Haag tot een meer leefbare stad maken.

We weten als geen ander dat de overheid dat niet alleen kan. De gemeente zal bij haar werk een groot beroep moeten doen op anderen. Op bedrijven, die hier niet alleen zijn om geld te verdienen, maar ook hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten nemen. Op tal van maatschappelijke organisaties, zoals wijk- en buurtorganisaties, woningbouwcorporaties, scholen, kerken, tempels en moskeeën en het Haagse verenigingsleven. Maar ook op individuele burgers, die alleen of samen met hun burens aan de slag willen om hun straat, hun wijk of hun stad leefbaarder te maken. Het CDA wil maximaal gebruik maken van de ideeën en de werkkraft van de samenleving. Ze wil deze ondersteunen, stimuleren en faciliteren. Op die manier kunnen we er voor zorgen dat Den Haag een echt leefbare stad wordt: een stad waarin leven ook samenleven is.

Bestuurlijk kader

Het CDA zet zich in voor een Haagse samenleving, waarin gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap tot hun recht komen. Zowel in de gemeenteraad, als in het college van B en W wil het CDA zich energiek en constructief inzetten voor een Haagse samenleving.

Rijksbeleid

Het is goed om te benadrukken dat in dit programma zo concreet mogelijke voorstellen zijn opgenomen die de gemeente zelf tot stand kan brengen. Er zijn tal van onderwerpen van rijksbeleid die de stad Den Haag kunnen raken. Bijvoorbeeld discussies over een tweede nationale luchthaven, plannen voor internationale railverbindingen, mogelijke mega-projecten als bouwen in zee. Dit soort zaken die primair tot de beslissingsbevoegdheid van de rijksoverheid kunnen worden gerekend, zijn niet in dit programma opgenomen. Het zijn immers geen onderwerpen waarover de Haagse kiezer bij de gemeenteraadsverkiezingen zijn stem over kan laten horen.

Daarmee wil het CDA echter niet gezegd hebben dat Den Haag zich afzijdig moet houden van discussies over dat soort onderwerpen. Een sterker, zelfbewuster Den Haag kenmerkt zich ook door zijn stem in de landelijke politiek te laten horen. Het CDA zal dat zeker doen.

Het CDA vindt het voorts van belang dat den Haag ook in internationaal verband zijn vestigingsklimaat ten volle benut. Goed overleg met onder meer Rijk en bedrijfsleven is daarbij van groot belang.

Haaglanden

Het CDA heeft zich de afgelopen jaren consequent sterk gemaakt voor samenwerking tussen de gemeenten in Haaglanden. Een goede samenwerking is van belang om voor alle gemeenten samen de beste resultaten te kunnen bereiken op het gebied van werkgelegenheid, economie en ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, volkshuisvesting en milieu. Het kabinet heeft een lelijke streep gehaald door de mogelijkheden die samenwerking verder vaste vorm te geven. De vorm waarin 'Haaglanden' verder gaat, is daarom op dit moment onduidelijk. Het CDA houdt een heldere koers: wij hechten aan voortzetting van de samenwerking in Haaglanden.

Financieel kader

In dit programma zijn verschillende wensen en voornemens verwerkt die extra geld kosten: verlaging van de OZB, extra geld voor armoedebestrijding, investeren in een schone en leefbare stad.

Het CDA meent dat de ruimte hiervoor is te vinden in de extra gelden die de komende jaren voor Den Haag beschikbaar komen door de herziening van het Gemeentefonds.

De onafhankelijke Raad voor de Gemeentefinanciën heeft vastgesteld dat de uitgaven van de gemeente Den Haag sober zijn en zeker niet boven het gemiddelde van alle gemeenten ligt. Het spreekt vanzelf dat het sobere financiële beleid wordt voortgezet.

De oude schuld van de gemeente Den Haag grotendeels is ontstaan door ruimtegebrek, te lage rijksbijdragen voor onder andere stadsvernieuwing in het verleden. Dit zijn problemen die voornamelijk de rijksoverheid kunnen worden aangerekend. Het CDA gaat er van uit dat die oude schuld dus ook door het Rijk wordt afgelost, zoals het Rijk dat ook bij andere grote steden heeft gedaan.

I. Burger en Bestuur

Het CDA wil de afstand tussen burger en bestuur verder verkleinen. Zowel voor eenvoudige handelingen als voor grote bestuurlijke vraagstukken.

Voor velen is het een groot probleem dat zij voor de kleinste zaken, zoals een paspoort of een rijbewijs, meerdere malen naar een lokatie moeten die zelden in de buurt is, op een tijdstip dat het niet uitkomt. Hetgeen ook geldt voor andere 'overheidsdiensten' zoals het energiebedrijf en de waterleiding. Het CDA wil dat er in winkelstraten en -centra zogenoemde gemeentewinkels komen, waarin burgers terecht kunnen voor zo veel mogelijk zaken van de gemeente en andere dienstverlenende instellingen. Heel praktisch en direct toegankelijk.

De gemeente kan niet in haar eentje publieke taken goed uitoefenen. Voor het CDA staat voorop dat maatschappelijke-, wijk- en bewonersorganisaties/verenigingen meer betrokken moeten zijn bij het bestuur van de stad. Met name waar het gaat om zaken die de mensen in hun dagelijks leven aangaan. Zoals ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, leefbaarheid, onderwijs, sport, welzijn, cultuur en religie.

Het CDA wil reële mogelijkheden bieden voor mensen - individueel of georganiseerd - die bij willen dragen aan het oplossen van vraagstukken. Van belang is dat daarbij echt overleg plaatsvindt. Niet alleen het aanhoren van, maar overleg en samenwerking met gelijkwaardige partijen. Overleg dat niet plaatsvindt als alles beklonken is, maar vanaf het begin van het proces. Overleg dat niet alleen op ambtelijk niveau plaatsvindt, maar waarin ook de politiek een actieve rol speelt. Het snel geven van duidelijkheid is daarbij van groot belang. De bestuurlijke term 'we nemen het mee' wordt te vaak gebruikt, terwijl later een ambtelijk schrijven volgt dat alles afwegende toch anders is besloten. Ook moet er controle zijn op de naleving en uitvoering van de gemaakte afspraken. Overleg moet leiden tot resultaten, niet tot frustratie.

Waar het gaat om het besturen van Den Haag als totale gemeente, kiest het CDA voor één krachtig gemeentelijk bestuur. Geen opdeling van Den Haag. Geen experimenten met allerlei ingewikkelde en kostbare procedures. Maar concentreren op een degelijke, dus betrouwbare en efficiënte, uitvoering van publieke taken. Voor Scheveningen bepleit het CDA voor dit soort uitvoerende zaken meer zeggenschap.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. Een degelijke uitvoering van de gemeentelijke taken betekent ook dat de dienstverlening aan burgers en bedrijven moet worden verbeterd. Dit kan door de volgende loketten onder één dak te brengen van zogenoemde gemeentewinkels die worden gevestigd in winkelstraten/centra:
 - burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen, etc.)
 - bedrijfszaken (vergunningen, etc.),
 - stadsbeheer en -reiniging,
 - politie (aangifte, spreekuur wijkagent).
2. Aan dienstverlenende instanties zoals, het energiebedrijf, de waterleiding, telecomdiensten, etc. wordt de mogelijkheid geboden zich te vestigen of te participeren in deze gemeentewinkels.
3. Per stadsdeelkantoor en gemeentewinkel wordt een aantal gemeenteraadsleden verantwoordelijk voor het houden van spreekuren. Zij zijn tevens beschikbaar voor het voeren van overleg met organisaties en verenigingen.
4. Bewoners, organisaties en verenigingen worden uitgenodigd zich in te schrijven in een 'inspraakregister' waarin zij worden opgenomen naar onderwerp en/of straat/wijk/stadsdeel waarbij zij betrokken willen zijn bij de voorbereiding en/of uitvoering van beleidsontwikkeling (zie 5).
5. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid worden burgers/organisaties e.d. uit het inspraakregister (zie 4):

- uitgenodigd voor een brainstormavond aan het begin van het traject, voordat de plannen gereed zijn;
 - uitgenodigd voor beoordeling van de plannen voordat deze aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd;
 - geïnformeerd over de inspraak en daaruit gevolgde wijzigingen in de plannen;
 - in de gelegenheid gesteld om de politieke partijen de dan nog resterende wensen kenbaar te maken;
 - geïnformeerd over het raadsbesluit en de uitvoering;
 - in de gelegenheid gesteld om de uitvoering te evalueren.
 - Daarbij is van belang dat aan de burgers vooraf goed duidelijk wordt gemaakt waarover exact kan worden ingesproken en dat de gemeenteraadsleden parallel in elke fase ook volledig worden geïnformeerd.
6. de betrokkenheid van jongeren bij de besluitvorming wordt vergroot (bijvoorbeeld door jeugdraden en jeugdplatforms). Iedere Hagenaar krijgt bij zijn/haar eerste oproep om te stemmen een felicitatiekaart van de burgemeester met daarbij een folder over zijn/haar (stem)rechten en – plichten.
 9. Op het stadhuis is er per onderwerp/project een duidelijk aanspreekpunt, waarnaar het informatiecentrum verwijst
 8. Binnen de gemeente en tussen de diensten en stadsdelen worden voorbereiding en uitvoering van verschillende projecten beter op elkaar afgestemd zodat er geen onlogische situaties ontstaan zoals het drie maal in korte tijd openbreken van de straat.
 10. Het stadsdeel Scheveningen krijgt meer zeggenschap, door het instellen van een bestuursstructuur zoals die thans voor Loosduinen geldt.
 11. De samenwerking in Haaglanden wordt voortgezet.

II. Veiligheid en Openbare orde

Het CDA vindt veiligheid belangrijk. Kinderen, en niet alleen zij, hebben recht op een plek waar ze zich thuis voelen.

Veiligheid is bij uitstek een zaak van de gemeente: deze is ervoor verantwoordelijk dat mensen zich in hun stad veilig voelen. Dus moet de gemeente zorgen voor de bestrijding van criminaliteit. Plekken waar mensen zich onveilig voelen moeten weer veilig worden gemaakt.

Het werken aan een stad waar mensen zich veilig kunnen weten is niet alleen een zaak van de gemeente maar ook een samenspel van overheid en burger (bv. buurt-initiatieven). Opvoeding en het doorgeven van waarden en normen dient zowel te gebeuren in het gezin alsook in het onderwijs.

Het CDA vindt het daarbij van belang dat de in de loop der jaren ontstane "gedoogcultuur" wordt teruggedrongen. In uitzonderlijke gevallen kan het verantwoord zijn (tijdelijk) bepaalde situaties (zoals coffeeshops) te tolereren als overheid op basis van politieke besluitvorming. Het is echter verkeerd wanneer de burger het gevoel krijgt dat de overheid en haar gezagsdragers zaken op hun beloop laten. Het moet helder zijn wat kan en wat niet mag, wat is verboden en wat wordt gedoogd.

Het CDA stelt concreet voor:

1. De gemeente bevordert buurtinitiatieven die tot doel hebben wijken een beter aanzien te geven. De oprichting van handhavingsteams in wijken waar deze nog niet zijn, wordt met kracht bevorderd. De regie moet in handen zijn van de politie voorzover het de veiligheid betreft. Er komt een gemeentelijk "enge plekken plan" om de belangrijkste onveilige plekken te inventariseren en met voorrang aan te pakken.
2. Er is extra blauw op straat gewenst, en in het bijzonder:
 - in het Centrum,
 - in en rondom openbaar vervoer (o.a. HS en CS), en
 - 's-avonds.
 - Voorts moeten agenten - opdat de effectieve capaciteit van blauw op straat wordt vergroot - vaker alleen surveilleren. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid beperkte taken uit te besteden aan particuliere beveiliging.
3. Meer controleurs in het openbaar vervoer en meer wijkagenten.
4. Bij de tramhaltes in de tunnel van de Grote Marktstraat moeten mensen zich straks veilig voelen (goede zichtbaarheid, verlichting, aanwezigheid van mensen en winkels, etc.).
5. De gemeente draagt zorg voor de inrichting van voldoende (goedkope) bewaakte en onbewaakte fietsenstallingen in oude woonwijken, in winkelcentra en andere openbare gelegenheden.
6. Afpersing en dergelijke van mensen van een minderheidsgroep door andere leden van die groep moet voortvarend worden aangepakt.
7. Meer prioriteit bij aanpak jeugdbendes/-criminaliteit (altijd vervolging, lik-op-stuk, straf in vorm van reiniging openbare ruimte;
8. Coffeeshops moeten op termijn worden afgebouwd. Tot dan dienen zij goed beheersbaar te zijn. De komende 4 jaar wil het CDA het aantal shops terugdringen van 90 naar 20. Bovendien dienen zij verder verwijderd te zijn van scholen dan tot nu toe; combinatie met alcoholverkoop is niet toegestaan. De zogeheten paddo-shops dienen te verdwijnen;
9. Er zijn meer voorzieningen gewenst waar jongeren kunnen samenkomen.

III. Economie en Werkgelegenheid

Er zijn ongeveer 36 duizend werklozen in Den Haag. Voor het CDA is dat onaanvaardbaar; niemand mag "aan de kant staan".

Meer werkgelegenheid is daarnaast financieel onmisbaar voor Den Haag. Andere belangrijke doelen, zoals lagere (woon)lasten en voldoende investeren in veiligheid, kunnen immers alleen worden

gerealiseerd als er voldoende financiën zijn. Goede publieke voorzieningen en lage lasten zijn op hun beurt weer voorwaarden voor het scheppen van meer werkgelegenheid.

Hoe krijg je meer werkgelegenheid? Naar de mening van het CDA toch vooral door meer ruimte te geven aan bedrijven: winkels/detailhandel, dienstverlenende bedrijven, haven- en visserijsector, informatie- en telecom-bedrijven, internationale instellingen, cultuur-, horeca- en toeristische sector, etc. Bedrijven zorgen voor werk. En ook in Den Haag is het midden- en kleinbedrijf de "banenmotor".

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. De gemeentelijke regels die aan bedrijven en winkels onnodige en onevenredige belastende beperkingen opleggen, worden kritisch bekeken en zo mogelijk afgeschaft. Er wordt daartoe een werkgroep ingesteld, waarin ondernemers deelnemen, met de opdracht om tenminste 100 van dergelijke gemeentelijke regels binnen 1 jaar af te schaffen
 - a. De gemeente stelt een onafhankelijke ondernemer, met veel deskundigheid, ervaring en gezag, aan als "makelaar" tussen gemeentebestuur en bedrijven.
 - b. Er komt onder zijn leiding 1 loket voor alle bedrijfspapieren en vergunningen; bestaande loketten voor bedrijven gaan daar in op.
2. Nieuwe kleinschalige bedrijfsterreinen, bestemd voor kleinere bedrijven en werkplaatsen met extra aandacht voor startende en voor allochtone ondernemers, worden ontwikkeld in de binnenstad (onder andere door gebruik te maken van de zogeheten "kansenzones") en op terreinen als Leidsche Veen, Ypenburg, Laakhaven en Scheveningen (Landhoofd C). Er komen ruimere mogelijkheden tot inpassing van "vieze" bedrijven. Daarbij zal de mogelijkheid van subsidiëring van "hinderbeperkingen" worden onderzocht.
3. In Scheveningen-haven moet voldoende ruimte en infrastructuur voor bedrijven zijn (blijven), en bij voorkeur voor havengebonden activiteiten zoals de visserijsector.
4. Leegstand in winkelcentra moet worden voorkomen. Bestaande winkeliers moeten worden aangemoedigd te blijven. Daarom zal de gemeente zeer terughoudend zijn met uitbreiding van het huidige aantal winkelcentra (m² detailhandel). Vernieuwing van bestaande winkels/winkelcentra ("premies voor innovatie") wordt gestimuleerd.
5. De gemeente stimuleert bij grote bedrijven de inzet van werklozen. tevens dienen bedrijven uit Haaglanden te worden uitgenodigd bij aanbestedingen.
6. Actiepunten voor werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt en voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt:
 - nuttige banen op het gebied van veiligheid en onderhoud uit tijdelijke regelingen zoals Melkertbanen, banenpools en jeugdwerkgarantieplaatsen moeten worden omgezet in permanente en reguliere banen voor de doelgroep laaggeschoold en werkloos;
 - scholen van beroepsonderwijs gaan samenwerkingsverbanden aan met bedrijven (voor stages, kennisuitwisseling, etc.);
 - het in Den Haag gevestigde hoger beroepsonderwijs wordt kenniscentrum voor het Haagse bedrijfsleven;
 - samenwerking tussen arbeidsbureaus, gemeenten en Kamer van Koophandel voor startende ondernemers wordt bevorderd.
7. Het toerisme is in Den Haag belangrijk. De mogelijkheden voor verdere ontwikkelingen verschillen per stadsdeel.
 - De vier-seizoenen badplaats Scheveningen is inmiddels volgroeid.
 - Kijkduin moet van het CDA vooral een familiebadplaats voor de Hagenaars blijven.
 - De mogelijkheden van het Centrum kunnen verder ontwikkeld worden. In het Centrum zal het accent op stadsmonumenten, hoogwaardige cultuur (musea, Koninklijke Schouwburg, Dr. Anton Philipszaal) en op manifestaties op Malieveld, Lange Voorhout en Plein blijven liggen.
 - In met name de Schilderswijk en Transvaal zullen daarnaast nieuwe mogelijkheden die de multiculturele samenleving biedt gestimuleerd worden.
8. In het kader van de bescherming van de zondagrust wordt beperking nagestreefd van de zondagsopenstelling.

IV. Woonlasten en Financieel beleid

Het CDA vindt het van groot belang dat Den Haag leefbaar is voor iedereen. Juist het lokale bestuur kan - en moet - hier veel aan doen. Door te zorgen voor een goede woonomgeving: veiligheid in de straat, groene en schone wijken, etc.

Maar voor leefbaarheid is het minstens zo belangrijk dat de lokale lasten in het algemeen en de woonlasten in het bijzonder laag worden gehouden. Dat is een voorwaarde om zoveel mogelijk mensen (uit alle inkomensgroepen) in Den Haag te kunnen laten wonen; daarmee wordt de groei van de Haagse economie en werkgelegenheid bevorderd. Het CDA geeft daarom voorrang aan lagere lokale (woon)lasten. En wel concreet aan lagere OZB-belasting: geen versnippering van de financiële ruimte, maar een gerichte inzet op een fors lagere OZB.

De onafhankelijke Raad voor de Gemeentefinanciën heeft vastgesteld dat de uitgaven van de gemeente Den Haag sober zijn en zeker niet boven het gemiddelde van alle gemeenten liggen. De financiën van de gemeente zijn thans op orde. Dat is een voorwaarde om de lokale (woon)lasten te kunnen verlagen. Daarom moeten financiën dus ook in de toekomst streng bewaakt worden.

De oude schuld van de gemeente Den Haag is grotendeels ontstaan door ruimtegebrek, te lage rijksbijdragen voor onder andere stadsvernieuwing in het verleden, etc. Dit zijn problemen die voornamelijk de rijksoverheid kunnen worden aangerekend. Het CDA vindt dat die oude schuld dan ook door het Rijk moet worden betaald en niet door de Hagenaars. Dit te meer daar de gemeente afgelopen jaren ruimschoots zijn steentje heeft bijgedragen door tal van pijnlijke bezuinigingen, terwijl de burgers al sinds jaar en dag hoge tarieven moeten betalen.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. De onroerend zaak belasting (OZB) wordt de komende periode met 5 % per jaar verlaagd: voor bewoners, eigenaars en bedrijven.
2. De gemeente moet actief beleid voeren en voorlichting geven over het (eeuwigdurend) afkopen van erfpacht. De voorlichting ten aanzien van de bestaande mogelijkheden van betaling in termijnen wordt geïntensiveerd.
3. Andere lokale lasten (rioolheffing, milieubelasting, legeskosten en tarieven voor paspoorten/vergunningen en dergelijke) worden alleen verhoogd voor de inflatie (en blijven dus reëel constant) en het tarief mag uiteindelijk nooit hoger zijn dan nodig is om de kosten te dekken.
4. De doelmatigheid en rechtmatigheid van de gemeentelijke financiën moet worden gecontroleerd door een Gemeentelijke Rekenkamer van 3 onafhankelijke (niet uit de gemeenteraad afkomstige) deskundigen.

V. Leefomgeving

Het milieu in een stad bestaat uit veel meer dan de parken en andere groengebieden waarover Den Haag gelukkig in ruime mate beschikt. Het bestaat vooral ook uit de directe leefomgeving van de mensen die er wonen: de straat, de buurt. In die directe leefomgeving verkeert de stadsbewoner het meest als hij buiten is. Daar ontmoeten mensen elkaar, daar spelen kinderen, daar winkelt men. Als straten en buurten niet leefbaar zijn, dan kunnen parken en bossen dat maar beperkt compenseren.

Het CDA wil de straat "teruggeven" aan de burger.

Dat betekent dat hij of zij zich er veilig moet kunnen voelen. Maar het betekent ook dat de straat schoon is. Vervuiling en verslonzing van straten en pleinen zijn de Hagenaars een doorn in het oog. Dat dat niet alleen klein leed is, blijkt wel uit het feit dat veel mensen hun straat, hun buurt niet meer als de hunne ervaren. Jarenlange verloedering heeft ertoe geleid dat men zich terugtrekt in de binnenkamer en buiten "de boel, de boel laat". Daardoor worden steeds meer straten en pleinen het domein van de nachtzijde van onze samenleving.

Het CDA vindt dat daar een eind aan moet komen. Betere samenwerking van gemeentelijke diensten en burgers en een stevig handhavingsbeleid moeten daar toe leiden.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. a. De gemeente Den Haag begint een offensief tegen de verslonzing van de stad en zegt voor voldoende voorzieningen. Dit gebeurt allereerst door een intensievere inzet van schoonmaakploegen in de gehele stad. Door een samenhangende inzet van beheer, voorlichting en toezicht moet de "oorlog" worden verklaard aan hondenpoep, fietswrakken en ander zwerfvuil.
b. Er worden stevige boetes opgelegd voor het verontreinigen van de stad (op welke manier dan ook).
2. Graffiti wordt krachtig bestreden. Er wordt een graffiti-wacht opgericht, die graffiti binnen 24 uur na melding opruimt. Als daders gepakt worden, dienen ze als onderdeel van hun straf de door hen aangebrachte verontreinigingen zelf te verwijderen en de onkosten te vergoeden. De actie "rozenstruik in plaats van graffiti" wordt voortgezet.
3. De plaatsing en de sterkte van straatverlichting worden regelmatig beoordeeld mede met het oog op de sociale veiligheid.
4. De gemeente draagt zorg voor een meer flexibel schema voor het legen van glas/papierbakken, waarbij ook rekening wordt gehouden met piekdagen. Op termijn worden overal waar mogelijk ondergrondse afvalbakken ingevoerd.
5. De gemeente (de dienst stadsbeheer) bevordert de oprichting en verdere professionalisering van buurtbeheerbedrijven.
6. In sommige wijken steekt allerlei ongedierte weer de kop op. De bestrijding van ratten, kakkerlakken etc. wordt krachtig ter hand genomen.
7. De zorg van bewoners en bedrijven voor de stoep voor hun panden wordt opnieuw in de gemeentelijke regelgeving vastgelegd.
8. Het bestaande groen in de stadswijken wordt behouden, onderhouden en zo mogelijk uitgebreid. Daarbij wordt gekozen voor vormen van beplanting die de sociale veiligheid bevorderen.
9. Het CDA wil de door achterstallig onderhoud ontstane vervuiling van oppervlaktewater en waterbodems, te beginnen op die plaatsen waar de overlast door stank het grootst is, met voortvarendheid aanpakken.
10. Bij het onderhoud van stedelijke natuurgebieden moet de recreatiewaarde voorop staan.
11. De gemeente stelt meer boswachters aan om de kwaliteit en veiligheid van de grote groengebieden te vergroten.
12. Op de VINEX-locaties worden de wijken voorbereid op een dubbele watervoorziening, bijvoorbeeld via een systeem van biologische afvalwaterreiniging.
13. Er wordt gewerkt aan verdere differentiatie van tarieven voor het ophalen van huisvuil. de scheiding van afval wordt krachtig bevorderd.

VI. Volkshuisvesting, Stadsvernieuwing en Ruimtelijke Ordening

Den Haag is een stad die bekneeld zit tussen de zee en de randgemeenten. Als gevolg daarvan hebben onze nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen altijd op de "vierkante meter" moeten inpassen. Verdichting en "inbreiding" hebben geleid tot zeer creatieve oplossingen, maar ook tot een zeer grote concentratie van mensen op een kleine ruimte en het verdwijnen van groen. Nieuwe uitbreidingen moeten in de randgemeenten worden gerealiseerd. Tussen Den Haag en de randgemeenten moeten dan wel dusdanige afspraken worden gemaakt dat de lusten en de lasten van de uitbreidingen op een redelijke manier worden verdeeld. Een ander effect van het tekort aan ruimte was het vertrek van meer koopkrachtige middengroepen naar nieuwe groeikernen als Zoetermeer. Als gevolg daarvan is Den Haag nu nog meer dan vroeger de stad met twee gezichten. Om een gezond leefklimaat te behouden is het nodig dat Den Haag ook bouwt voor de groepen die in de toekomst moeten zorgen voor het economisch draagvlak van de stad: de jongeren en de middengroepen.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. Er moet voor worden opgepast dat de stad niet al te vol wordt gebouwd. Het CDA pleit voor duidelijke uitbreiding van groen in de stadswijken.
2. Bouwen in zee is voorlopig niet aan de orde. Eerst zal moeten worden bekeken of en hoe de Haagse regio in de voorzienbare behoefte aan grond kan voorzien.
 - a. Het woningbouwbeleid is gericht op het versterken van de economische structuur van de stad. Er moet vooral ook worden gebouwd voor jonge gezinnen en voor de middengroepen.
 - b. Waar mogelijk krijgen leegkomende kantoorpanden in woonwijken (weer) een woonfunctie, mede gericht op de lagere inkomensgroepen, waaronder studenten.
3. Er komt in Den Haag in de toekomst meer behoefte aan aangepaste woningen voor senioren. Nieuwe woningen zullen zodanig moeten worden gebouwd dat deze in de toekomst eenvoudig kunnen worden aangepast.
4. De gemeente stimuleert, via het particulier initiatief, voldoende goed onderhouden en veilige kinderspeelplaatsen, met name in dichtbevolkte wijken.
5. De gemeente moet huurders ondersteunen bij het aanspreken van particuliere verhuurders op het onderhoud van hun woningen en de bijbehorende leefomgeving. Tevens moet het aanschrijvingsbeleid in de richting van deze verhuurders worden aangescherpt.
6. De gemeente stelt middelen ter beschikking voor de verbetering van de goedkopere particuliere woningen. Daarnaast bevordert de gemeente de kwaliteit van het eigen woning bezit op andere wijze (bv. door gratis onderhoudscontroles/adviezen aan eigenaren van goedkopere particuliere woningen).
7. De woningbouwcorporaties hebben een belangrijke rol bij de verdere sociale ontwikkeling van de stad. Zij moeten daarom de gelegenheid krijgen ook in de betere delen van de stad (samen met de gemeente) bij hun doelstelling passende projecten te ontwikkelen.
8. De gemeente draagt in samenwerking met de corporaties zorg voor voldoende grote sociale woningen voor gezinnen van meer dan gemiddelde omvang. Daarbij moet een evenwichtige buurtopbouw worden nagestreefd.
9. Het CDA wil dat de gemeente het duurzaam bouwen en verbouwen bevordert op nieuwe en bestaande lokaties. Daarbij wordt vooral ook gekeken naar het energiegebruik van de woningen.

VII. Verkeer en Vervoer

Mobiliteit van mensen is een groot goed, waar iedereen recht op heeft. De mobiliteit, vooral via de auto, is zowel binnen als rond de grote stad echter zo zeer toegenomen, dat de bereikbaarheid een steeds groter probleem wordt. Daardoor wordt ook de leefbaarheid aangetast.

Vanwege de vele functies van Den Haag als centrumstad van de regio, moet de bereikbaarheid worden vergroot. Tegelijkertijd zijn ook maatregelen nodig tot behoud van voldoende leefbaarheid. In dat verband is een duidelijker onderscheid nodig tussen doorgaand verkeer en zogenoemde verblijfsgebieden.

Op veel plaatsen is ook de verkeersveiligheid, vooral voor het langzame verkeer, onvoldoende. Er zijn meer concrete maatregelen gewenst ter verbetering van de verkeersveiligheid.

Daarnaast dient de politie veel alerter te reageren op de talrijke overtreders van regels die primair de veiligheid dienen.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. De gemeente maakt zich, mede ter ontlasting van het autoverkeer naar Scheveningen, sterk voor het zo spoedig mogelijk realiseren van Randstadrail.
2. De inrichting van de centrumring wordt zodanig verbeterd, dat de doorstroming groter wordt. Bezien wordt of meer verkeer over het Telderstracé kan worden geleid in plaats van langs de Laan Copes van Cattenburgh.
3. Om geluidshinder tegen te gaan wordt op doorgaande wegen binnen Den Haag ZOAB aangelegd.
4. Ter bevordering van de bereikbaarheid van de binnenstad en een bruisend hart, worden voor parkeren 's avonds en op zondag in het centrum de tarieven verlaagd.
5. De gemeente voert waar enigszins mogelijk in woonwijken, mede door de plaatsing van verkeersdrempels, 30 km zone's in. In overleg met buurtorganisaties worden meer maatregelen genomen tegen sluipverkeer door wijken.
6. Parkeervergunningen voor belanghebbenden mogen niet duurder zijn dan nodig is voor de kosten verbonden aan handhaving.
7. De gemeente bevordert vraagafhankelijk vervoer, zoals de belbus, vooral op die plaatsen waar het voorzieningen-niveau van het openbaar vervoer is verminderd.
 - a. De gemeente stimuleert de inzet van conducteurs in het openbaar vervoer ter bestrijding van zwartrijden en agressie
 - b. De gemeente zet zich er voor in dat bushaltes in de directe nabijheid van verzorgingshuizen e.d. niet worden opgeheven.
8. Het aantal fietspaden en fietsroutes, onder andere langs doorgaande wegen, wordt verder uitgebreid.
9. Er wordt binnen het budget voor onderhoud prioriteit gegeven aan (achterstallig) onderhoud van fiets- en voetpaden.
10. Er worden, vooral in de buurt van scholen, meer maatregelen genomen ter vergroting van de verkeersveiligheid (drempels, klinkers, rotonden, vluchtheuvels, scheiding verkeersstromen).
11. De politie treedt actiever op tegen verkeersovertredingen, waaronder ook lawaai van motoren en van fietsers zonder licht.

VIII. Welzijn en Armoedebestrijding

Veel burgers profiteren volop van onze welvarende samenleving. Er zijn echter ook groepen die slechts met grote moeite rond kunnen komen. Deze zijn met name te vinden onder ouderen, éénuoudergezinnen, oudere alleenstaande vrouwen en allochtone gezinnen. Bij de toename van de algemene welvaart is het achterblijven van grote groepen des te schrijnender. Armoede is bovendien niet alleen een financieel probleem. Het tast ook de waardigheid van mensen aan. Vaak zijn er dan ook problemen van sociale aard.

Het CDA wil de financiële armoede langs twee wegen bestrijden. Enerzijds door maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden op gemeentelijk niveau zoals de bijzondere bijstand en de kwijtscheldingsregeling. Dit als aanvulling op landelijke regelingen. Anderzijds door voor mensen die al enkele jaren achtereen een minimumuitkering ontvangen een extra financiële bijdrage vrij te maken.

Ook de "sociale armoede" vergt concreet beleid. Den Haag kent ca. 10.000 mensen in de marge van de samenleving. Het gaat bijvoorbeeld om (ex-)verslaafden en dak- en thuislozen. Deze groep vraagt bijzondere zorg en aandacht.

Op initiatief van het CDA heeft de gemeente de afgelopen jaren een beleid tot maatschappelijk herstel van deze groepen ontwikkeld. Dit beleid houdt in dat in een breed gedragen inzet van gemeente, welzijnsinstellingen, woningcorporaties, werkgevers, politie, zorg- instellingen, projecten worden ontwikkeld die perspectief kunnen bieden aan deze groep.

Dit maatschappelijk herstelbeleid is tot op heden een groot succes gebleken. Den Haag loopt hiermee voorop op andere steden. Vele en diverse projecten zijn tot ontwikkeling gekomen en een aanzienlijk aantal mensen uit de doelgroep is geactiveerd en hun levenssituatie is verbeterd.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. Het aanvragen van bijzondere bijstand wordt vereenvoudigd (minder handelingen, minder vaak naar het gemeentehuis).
2. De mogelijkheden van kwijtschelding van (gemeentelijke) schulden worden optimaal benut. Hierbij zal ook worden gekeken of schuldsituaties vooraf kunnen worden voorkomen.
3. De voorlichting over de samenhang van financiële regelingen en voorzieningen voor de laagste groepen wordt verbeterd. Hierbij worden voorlichters ingezet die afkomstig zijn uit of affiniteit hebben met de doelgroepen.
4. Schuldhulpverlening wordt geïntensiveerd, in samenwerking met de instellingen die op dit terrein werkzaam zijn.
5. Het CDA vindt dat er jaarlijks enkele miljoenen moet worden gereserveerd om mensen die al enkele jaren achtereen een minimumuitkering ontvangen elk jaar een éénmalige extra - vrij te besteden - bijdrage te kunnen geven. Dit bovenop de al genoemde maatregelen (punt 1 t/m 4).
6. De gemeente onderzoekt of een collectief georganiseerde aanvulling op de ziektenkostenverzekering voor bijstandsgerechtigden kan worden gerealiseerd.
7. Vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden verdient speciale aandacht:
 - a. aan randvoorwaarden als verzekering, onkosten, opleiding en begeleiding moet voldaan worden door de instellingen waar vrijwilligers werken (dat mag deel uit maken van hun gemeentelijke subsidie),
 - b. ook bij vrijwilligerswerk moet kinderopvang mogelijk zijn.
8. De projecten "maatschappelijk herstel", gericht op het weer maatschappelijk zelfstandig kunnen functioneren van mensen in de knel (vaak problemen van isolement en van psychische aard) worden uitgebreid.
9. In samenwerking met onder andere de kerken en woningbouwverenigingen wil het CDA een monitoringsysteem ontwikkelen om armoede/vereenzaming en het niet gebruik maken van rechten (zoals huursubsidie) te signaleren.
10. Nadat in de afgelopen jaren noodzakelijkerwijs ook op welzijnsvoorzieningen moest worden bezuinigd, dienen deze de komende jaren volledig te worden ontzien.

IX. Ouderen

Het CDA is van mening dat het ouderenbeleid gericht moet zijn op de specifieke behoeften van ouderen in onze stad zonder mensen over één kam te scheren.

Het gaat daarbij onder meer om huisvesting, sociale participatie, veiligheid, gezondheidszorg en inkomen. De verantwoordelijkheid van gemeente en samenleving houdt niet op bij het bestaan van een specifiek ouderenbeleid. Naast de specifieke aandachtspunten, die hieronder zijn geformuleerd, zal ook bij andere beleidsterreinen aandacht aan de positie van ouderen worden besteed. Zoals bij veiligheid, gezondheidszorg, openbaar vervoer, volkshuisvesting, etc. Daarnaast is zorg voor ouderen een zaak van alle generaties en niet alleen van de gemeente.

Het CDA stelt concreet voor:

1. Het ouderenbeleid is er op gericht dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen, door:
 - a. het opzetten van zorgnetwerken in de directe omgeving van ouderen;
 - b. hier rekening mee te houden bij stadsontwikkeling en vernieuwing, woningbouw en renovatie;
 - c. specifieke aandacht voor thuiszorg en nachtopvang
2. De beoordeling en afhandeling van de aanvraag voor de aanpassing van bestaande woningen wordt versneld.
3. De eenzaamheid van ouderen dient bestreden te worden door:
 - a. ouderen(organisaties) meer te betrekken bij wijk- en welzijnsbeleid;
 - b. (wijk-)verenigingen te stimuleren om meer activiteiten voor en door ouderen te organiseren;
 - c. bereikbaarheid en toegang van openbare ruimten te garanderen.

X. Migranten

Evenals in de andere grote steden is ook in Den Haag een aanzienlijk deel van de bevolking van allochtone herkomst. De sterke toename van het aantal mensen die van elders komen, heeft duidelijke bestuurlijke en maatschappelijke gevolgen. Maar het is niet goed als we blijven steken in de beeldvorming over 'de' allochtonen. Dat doet namelijk geen recht aan het feit dat veel mensen van allochtone afkomst inmiddels als Nederlander worden beschouwd. Hetgeen zeker geldt voor de tweede en derde generatie. Het is dan ook beter voortaan te spreken van migranten, dat wil zeggen mensen die recent naar Nederland zijn gekomen en die een aantal jaren de gelegenheid moeten krijgen om in te burgeren. Eenmaal ingeburgerd zijn zij evengoed een gelijkwaardig inwoner van Den Haag als de Hagenaar die hier reeds eeuwen woont.

Migrantengroepen moeten de ruimte krijgen hun eigen identiteit te beleven, maar tegelijkertijd te werken aan integratie in de samenleving. Bij het integratieproces dienen eigen organisaties van migranten een belangrijke rol te spelen.

Minderhedenbeleid dient zoveel mogelijk aan te sluiten bij het algemene beleid. Er zijn in dit programma tal van acties opgenomen die ook voor migranten van belang zijn, bijvoorbeeld op het terrein van werkgelegenheid, scholing en huisvesting. Aanvullend stelt het CDA de volgende acties voor:

1. De gemeente zal programma's aanbieden, in de sfeer van toerusting en inburgering, om de integratie te bevorderen. Deze programma's worden ook gericht op migranten die hier al jarenlang zijn maar nog onvoldoende Nederlands spreken.
2. De mogelijkheden voor migranten aan het arbeidsproces deel te nemen moeten worden vergroot. De door het CDA bepleitte extra mogelijkheden voor startende ondernemers en extra aandacht voor scholing zijn nadrukkelijk ook voor hen bedoeld.
3. De gemeente en andere instanties moeten meer gebruik maken van de mogelijkheden die religieuze ontmoetingsplaatsen bieden om daadwerkelijk met migranten in contact te komen en zo hun maatschappelijke participatie te vergroten.

XI. Onderwijs, Cultuur en Sport

Investeren in de stad Den Haag betekent voor het CDA nadrukkelijk meer dan investeren in 'beton' (gebouwen, wegen, etc.). Het CDA wil ook investeren in de kwaliteiten van mensen van Den Haag. Dat kan concreet door onderwijs, cultuur en sport. Ook voor de uitstraling van Den Haag als de derde grote stad van Nederland is dit belangrijk: de Haagse Hogeschool, Koninklijke Schouwburg, Residentieorkest, Mauritshuis, Stedelijk Museum en Volksbuurtmuseum, ADO Den Haag en Houtrusthallen, maar ook unieke plekken als Lange Voorhout, Plein en Spuiplein, dit alles vormt het - veelzijdige ! - gezicht van Den Haag.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. Het Rijk heeft de afgelopen jaren veel bevoegdheden (o.a. huisvesting) op onderwijsgebied overgedragen (gedecentraliseerd) aan de gemeenten. Voor het CDA betekent dit betekent dat op gemeentelijk niveau de pluriformiteit van het onderwijs extra bewaakt moet worden.
2. Bijzondere scholen op Islamitische en Hindoestaanse grondslag moeten worden toegelaten. Dit mag er echter niet toe leiden dat integratie van kinderen van migranten moeilijker wordt. De gemeente gaat daarom -uit te voeren via de decentrale welzijnsorganisaties in de stadsdelen- met die scholen convenanten sluiten over lesprogramma's en buitenschoolse activiteiten gericht op integratie in het algemeen en ruim voldoende aandacht voor de Nederlandse taal in het bijzonder.
3. De gemeente stelt onderwijsgebouwen beschikbaar voor buitenschooltijdse opvang en stimuleert dat bijzondere scholen hetzelfde doen.
4. Gymnastiek en sport moeten een vast onderdeel van het lesprogramma in het basis- en voortgezet onderwijs blijven. De gemeente stimuleert samenwerking van sportorganisaties met scholen.
5. Huurtarieven van gemeentelijke accommodaties voor sportverenigingen worden reëel niet verhoogd.
6. Gelet op de internationale functie van den haag wordt onderzocht of het Institute of Social Studies kan worden uitgebouwd tot een VN-universiteit waarin met name ook vakken als internationaal/oorlogsrecht worden gedoceerd.
7. De geprivatiseerde culturele organisaties als de Haagse musea en de Koninklijke Schouwburg zullen door de gemeente gestimuleerd worden in hun mogelijkheden om commerciële activiteiten te organiseren die nodig zijn voor een financieel gezond privaat bedrijf. De gemeente zal musea en culturele instellingen aanvullend steunen door 'diensten' af te nemen (bijvoorbeeld schoolvoorstellingen/-rondleidingen in te kopen, lokaties te huren voor gemeentelijke activiteiten en manifestaties, etc.). Dit geldt ook voor de Dr. Anton Philipszaal en het Residentieorkest.
8. Er wordt een popmuseum in den haag gevestigd door bundeling van bestaande initiatieven.
9. Het CDA wil dat Den Haag zuiniger omgaat met zijn monumenten en andere historische bouwwerken. Ook is aandacht gewenst voor de grachten rond het centrum.
10. Er moeten in het centrum meer uitgaansgelegenheden voor jongeren en studenten komen, waaronder in ieder geval een behoorlijke discotheek.
11. Het CDA wil versteviging van de steun aan de publieke lokale omroep.

XII. Volksgezondheid

In een gezonde samenleving als de onze kent de volksgezondheid in Den Haag twee belangrijke aandachtspunten. De aanpak van specifieke problemen in bepaalde wijken en de optimalisering van regionale samenwerking.

Volksgezondheid vormt slechts in enkele delen van de stad een breed probleem. Met name die delen waar veel mensen wonen met lage inkomens of met een allochtone afkomst, zoals de Schilderswijk. In deze wijken blijken de mensen minder gezond te zijn en is de levensverwachting lager dan elders in de stad. Gezien de positieve ontwikkeling van de gezondheid elders in het land is extra aandacht voor de volksgezondheid in deze delen van onze stad van groot belang. Vaak blijkt dat veel problemen van psychische aard zijn of een taalprobleem zijn, ook hier wil het CDA aandacht aan schenken.

Een ander punt van de volksgezondheid waar Den Haag zich in de komende periode hard voor moet maken is een optimalisering van de regionale samenwerking. Het is wenselijk dat de hulpverlening op essentiële momenten sneller op gang komt. Een verbetering van de verwerking van de 1-1-2-meldingen en een meer centrale regie bij de afstemming van hulpverlening kunnen hier aan bijdragen.

Het CDA stelt concreet het volgende voor:

1. In wijken waar een gezondheidsachterstand wordt geconstateerd wordt, zal de gemeente de oprichting van maatschappelijk-medische centra (huisarts, tandarts, maar ook geestelijke en maatschappelijke zorg) ter hand nemen.
2. Bevorderen dat in wijken waar veel (voormalige) migranten wonen bij voorkeur artsen van allochtone afkomst zich vestigen om taal- en cultuurproblemen zo veel mogelijk te beperken.
3. De schoolarts en de tandartsbus worden opnieuw ingevoerd en zullen vooral scholen bezoeken waar veel kinderen op zitten met een meer dan gemiddelde achterstand in gezondheid.
4. Het door Den Haag genomen initiatief om te komen tot een centrale regie voor hulpverlening in de regio wordt voortgezet.

Samenstelling van de Programcommissie Gemeenteraadsverkiezingen 1998 voor CDA Den Haag:

- Louis Flapper
- Dick de Lange
- Jan Lintsen
- Michel Santbergen (adviseur namens de gemeenteraadsfractie)
- Pieter de Savornin Lohman (voorzitter)
- Ellettha Schoustra
- Marco Zoon
- Richard van Zwol